

*Петраковська Олена Володимирівна,
кандидат економічних наук, доцент;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

Найважливішою умовою ефективного функціонування ринкової економіки є наявність стабільного банківського сектору. В сучасних умовах для забезпечення стійкого розвитку банківської системи ефективно інформаційне забезпечення аналізу депозитних операцій є необхідною складовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Метою дослідження є уточнення інформаційних джерел для формування ефективної організаційно-інформаційної моделі аналізу депозитних операцій банку.

Вагомий внесок у розвиток теорії, методології й організації аналізу в банківській діяльності, а також безпосередньо інформаційного забезпечення аналізу депозитних операцій внесли О. Васюренко, К. Волохата [17], А. Герасимович, М. Алексеєнко, І. Парасій-Вергуненко [16], О. Жарковська [19], Т. Косова [18] та інші.

Необхідною передумовою організації комплексного аналізу депозитних операцій банку є побудова організаційно-інформаційної моделі. Одним із блоків організаційно-інформаційної моделі аналізу депозитних операцій банку є інформаційне забезпечення.

В сучасних умовах інформаційна база економічного аналізу характеризується багатогранністю. Кожній задачі економічного аналізу депозитних операцій відповідає своя інформаційна база, що необхідно враховувати при здійсненні процедур аналізу.

Основною проблемою інформаційного забезпечення аналізу депозитних операцій є відсутність чіткої зорієнтованості в його джерелах.

Т. Косова групує інформаційне забезпечення для аналізу зобов'язань банку: за джерелом нормативно-правової інформації; за звітною фінансовою інформацією; за звітною статистичною інформацією [18].

Таблиця

Джерела звітної статистичної та фінансової інформації для аналізу депозитних операцій банку

Джерела статистичної інформації для аналізу депозитних операцій банку	Джерела фінансової інформації для аналізу депозитних операцій банку
1	2
форма № 350Д (щоденна) «Звіт про суми і вартість депозитів (у процентах річних»; форма № 360 (місячна) «Звіт про депозити та процентні ставки за непогашеними сумами (за класифікаціями видів депозитів та контрагентів)»;	Звіт про фінансовий стан (Баланс); Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід (Звіт про фінансові результати);

1	2
<p>форма № 363 (місячна) «Звіт про цінні папери, емітовані банком, іншу заборгованість, похідні фінансові інструменти, доходи та витрати банку (за класифікаціями контрагентів і рахунків)»;</p> <p>форма № 381 (місячна) «Довідка про залучені кошти та їх залишки на кореспондентському рахунку»;</p> <p>форма № 381А (місячна) «Довідка про залучені кошти і стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України»;</p> <p>форма № 410 (річна) «Звіт про кількість клієнтів банків та кількість відкритих клієнтами рахунків»;</p> <p>форма № 502 (місячна) «Звіт про планові операції в іноземній валюті з цінними паперами та за депозитними договорами з нерезидентами»;</p> <p>форма № 618 (декадна – на 1, 11, 21 число) «Звіт про залишки коштів, що розміщені в інших банках та залучені від інших банків»;</p> <p>форма № 631 (декадна – на 1, 11, 21 число) «Звіт про структуру активів та пасивів за строками»</p>	<p>примітки до фінансових звітів:</p> <p>Примітка 4. Принципи облікової політики;</p> <p>Примітка 6. Грошові кошти та їх еквіваленти;</p> <p>Примітка 8. Кошти в інших банках;</p> <p>Примітка 19. Кошти банків;</p> <p>Примітка 20. Кошти клієнтів;</p> <p>Примітка 22. Боргові цінні папери, емітовані банком;</p> <p>Примітка 30. Аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення;</p> <p>Примітка 31. Процентні доходи та витрати;</p> <p>Примітка 41. Управління фінансовими ризиками</p>

Джерело: [9; 12]

Джерелами нормативно-правової інформації для аналізу депозитних операцій банку є: Цивільний кодекс України [1], Закон України «Про банки і банківську діяльність» [2], Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [3], Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами [10], Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резерву під кредитні ризики в банках України [4], Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України [5], Інструкція про складання та оприлюднення фінансової звітності банків України [7], Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України [11], Правила організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України [12], Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні [6], Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп [13], Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні [8], Методичні рекомендації щодо порядку складання приміток до фінансової звітності банків України [9], Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [14], Правила надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [15].

Джерелами для аналізу депозитних операцій банку також можуть бути: внутрішньо-нормативна база банку, звіти про перевірки банку (зовнішніми аудиторами, службою внутрішнього аудиту); прогнозно-фінансова документація; маркетингова інформація та інша інформація.

Таким чином, в ході дослідження з'ясовано, що дотримання такої складової організаційно-інформаційної моделі аналізу як інформаційне

забезпечення, а також правильне її наповнення забезпечить адекватне та достовірне проведення аналізу депозитних операцій.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

3. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 р. № 4452-VI (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

4. Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резерву під кредитні ризики в банках України, затверджена постановою Правління НБУ від 27.12.2007 р. № 481 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0048-08>

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затверджена постановою Правління НБУ від 17.06.2004 р. № 280 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0919-04>

6. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р. № 368 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>

8. Інструкція про складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затверджена постановою Правління НБУ від 24.10.2011 р. № 373 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>

9. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління НБУ від 02.06.2009 р. № 315 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0315500-09>

10. Методичні рекомендації щодо порядку складання приміток до фінансової звітності банків України, затверджені постановою Правління НБУ від 29.12.2015 р. № 965 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0965500-15>

11. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами, затверджено постановою Правління НБУ від 03.12.2003 р. № 516 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>

12. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України, затверджені постановою Правління НБУ від 18.06.2003 р. № 255 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0583-03>

13. Правила організації статистичної звітності, що подаються до Національного банку України, затверджені постановою Правління НБУ від 01.03.2016 р. № 129 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0129500-16>

14. Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп, затверджено постановою Правління НБУ від 20.06.2012 р. № 254 (зі змінами) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1178-12>

15. Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджено рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02.07.2012 р. № 1 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1273-12>

16. Правила надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.07.2012 р. № 4 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1269-12/paran14#n14>

17. Аналіз банківської діяльності : [підруч.] / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; за ред. А. М. Герасимовича. – [2-ге вид., без змін]. – К. : КНЕУ, 2006. – 600 с.

18. Васюренко О. В., Економічний аналіз діяльності комерційних банків : [навч. посіб.] / О. В. Васюренко, К. О. Волохата. – К. : Знання, 2006. – 463 с.

19. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності : [навч. посіб.] / Т. Д. Косова. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.

20. Жарковская Е. П. Финансовый анализ деятельности коммерческого банка : [учебник] / Е. П. Жарковская. – [2-е изд., стер.]. – М. : Изд-во «Омега – Л», 2011. – 325 с.